

Vergaderjaar 2008–2009

31 001

Programma voor Jeugd en Gezin

Nr. 63

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR JEUGD EN GEZIN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 2 februari 2009

Hierbij ontvangt u de schriftelijke beantwoording van een aantal vragen die tijdens het algemeen overleg over het EKD op 26 november 2008 (Kamerstuk 31 001, nr. 58) naar de mening van de commissie nog niet of te summier waren beantwoord.

Mevrouw Sterk vroeg of het klopt dat er vanuit de GGD en de thuiszorg-instellingen tegenstrijdige eisen worden gesteld aan het EKD, waardoor de aanbesteding op zich laat wachten.

Deze signalen zijn mij niet bekend. Uit navraag bij GGD Nederland en ActiZ is mij dit ook niet gebleken en ook uit de gezamenlijke brief die zij voor het algemeen overleg aan uw Kamer hebben gestuurd blijkt dat ze op één lijn zitten. Vanuit de ondersteuningsstructuur krijg ik deze signalen ook niet. Bij meer dan de helft van de organisaties is de pakketselectie afgerond en bij het merendeel is de beslissingstermijn bekend.

Door een aantal leden is gevraagd naar de beschikbare financiering voor het EKD en of deze middelen voldoende zijn.

Er hebben mij vorig jaar ook berichten bereikt dat er onvoldoende middelen zouden zijn om de invoering van het EKD JGZ mogelijk te maken. Om het traject van invoering goed te kunnen laten verlopen heb ik eind 2008 besloten een extra impuls van incidenteel € 5 miljoen uit de begroting 2008 ter beschikking te stellen. Al eerder zijn aan gemeenten de volgende bedragen voor de invoering van het EKD JGZ ter beschikking gesteld.

In maart 2007 is incidenteel een bedrag van in totaal € 6,5 miljoen aan alle gemeenten ter beschikking gesteld. In het bestuursakkoord «Samen aan de Slag» van 4 juni 2007 is afgesproken dat vanaf 2008 een structureel bedrag van € 5 mln oplopend tot € 20 miljoen in 2011 en volgende jaren beschikbaar wordt gesteld door middel van de Algemene uitkering uit het gemeentefonds. Met de VNG is ten slotte afgesproken dat de resterende

middelen van de Stichting EKD.NL (in liquidatie), onder aftrek van de kosten van onder andere de landelijke kop, eveneens aan gemeenten ter beschikking worden gesteld.

In onderstaand overzicht zijn genoemde bedragen per jaar weergegeven.

	2007	2008	2009	2010	2011	totaal
Incidenteel*	6,5	5	PM**			11,5
Structureel*		5	10	15	20	50,0
Totaal	6,5	10	10	15	20	61,5

* In miljoenen euro's

** De éénmalige middelen van de stichting EKD onder aftrek van de kosten van onder andere de landelijke kop

Concluderend stel ik voor het EKD JGZ in de periode 2007 tot en met 2011 tenminste € 61,5 miljoen beschikbaar.

Mevrouw Sterk heeft gevraagd wat de minister gaat doen aan de angst voor digitalisering in de sector.

De huidige ondersteuningsstructuur heeft in overleg met ActiZ en GGD Nederland eind 2008 een inventarisatie gehouden van de ondersteuningsbehoefte bij de JGZ-instellingen in de implementatiefase. Hierin is het computervaardig maken van het personeel opgenomen. Uit de resultaten bleek dat een kwart van de instellingen dit heeft afgerond en een kwart hier mee bezig was. Van de overige instellingen heeft de meerderheid het opgenomen in hun implementatieplan. Bovendien bleek dat bijna niemand behoefte had aan landelijke ondersteuning op dit punt en verwacht men dit zelf te kunnen doen. Ik zal hierop dan ook geen actie ondernemen.

Een aantal leden van de commissie heeft vragen gesteld over de Helpdesk Privacy Jeugd en Gezin en hoe vaak een beroep is gedaan op de Helpdesk en door wie en of er iets te zeggen is over het type gestelde vragen.

De Helpdesk Privacy Jeugd en Gezin bestaat als zodanig sinds 1 juni 2007. In de periode van 1 juni 2007 tot en met 31 december 2007 zijn 243 vragen aan de Helpdesk voorgelegd, in 2008 waren dit er 405. Van de vragen die in 2007 zijn voorgelegd betroffen 115 vragen het terrein politie en justitie, 90 vragen het terrein zorg- en hulpverlening en 35 vragen het terrein onderwijs. In 2008 betroffen 192 vragen het terrein zorg- en hulpverlening, 132 vragen het terrein politie en justitie en 62 vragen het terrein onderwijs. In beide jaren werden in totaal 22 vragen voorgelegd die buiten de reikwijdte van de Helpdesk Privacy vielen en daarom aan anderen zijn overgedragen. Uitsplitsing van de vragen naar specifieke vraagstellers of naar type vraag heeft niet plaatsgevonden. Vragen worden voorgelegd door onder andere de volgende instanties (niet limitatief): leerplicht-ambtenaren, scholen, gemeenten, politie, Openbaar Ministerie, justitiële jeugdinrichtingen, reclasseringsorganisaties, NIFP, Raad voor de Kinderbescherming, Bureau Jeugdzorg, GGD, GGZ, artsen, ziekenhuizen, thuiszorg en maatschappelijk werk. In het algemeen kan worden gezegd dat een groot deel van de vragen betrekking heeft op verstrekking c.q. uitwisseling van gegevens. Inwerkingtreding van nieuwe regelgeving en/of uitvoering van nieuw beleid leiden vaak tot een toename van vragen die op de privacyaspecten van de uitvoeringspraktijk betrekking hebben. Zo leidt bijvoorbeeld de inrichting van nieuwe Centra voor Jeugd en Gezin tot extra vragen over gegevensuitwisseling tussen de organisaties die bij een CJG betrokken zijn.

Mevrouw Sterk heeft gevraagd of het verstandig is om de basisdataset via de website van het RIVM toegankelijk te maken.

Het RIVM heeft de basisdataset van de website gehaald omdat deze op dit moment wordt herzien door de beroepsgroepen. Ik heb van het RIVM begrepen dat nog bezien wordt op welke wijze publicatie van de herziene BDS zal plaatsvinden.

Mevrouw Bouchibti en mevrouw Sterk hebben gevraagd of er vanaf 1 januari 2009 gewerkt wordt met het EKD.

In mijn brief van 17 juli 2008 (Kamerstuk 31 001, nr. 53) heb ik als planning aangegeven dat vanaf januari 2009 overal gewerkt wordt aan het invoeren van digitale dossiers en dat 2009 geldt als een invoeringsjaar. Eind 2009 moet het mogelijk zijn dat alle instellingen met digitale dossiers werken. Elk kind krijgt dan vanaf het eerstvolgende contactmoment met de JGZ een digitaal dossier.

Uit de voortgangsrapportage van eind december die ik van de ondersteuningsstructuur heb ontvangen blijkt dat in drie kwart van de regio's formele samenwerking tussen de JGZ-instellingen tot stand is gekomen. In ruim drie kwart van de regio's zijn delen van de begroting beschikbaar gesteld aan de instellingen zodat zij kunnen beginnen met de invoering. In ruim een derde van de regio's is de totale begroting goedgekeurd. In bijna alle regio's is de pakketselectie gestart en in meer dan de helft van de regio's heeft de pakketselectie plaatsgevonden.

Een aantal commissieleden heeft vragen gesteld over ketenbrede informatie-uitwisseling en hoe de minister aankijkt tegen het in de toekomst aan meer professionals toegang geven tot het EKD.

Het EKD JGZ is op grond van de Wet geneeskundige behandelingsovereenkomst (Wgbo) een medisch dossier. Ik heb dan ook vanaf het begin gezegd dat het verlenen van toegang tot het EKD aan andere professionals buiten de JGZ niet aan de orde kan zijn in verband met de regels van de Wgbo. Wel heb ik daarbij aangegeven dat ik via een haalbaarheidsstudie zou onderzoeken of op een andere manier uitwisseling binnen de brede jeugdsector mogelijk was. Uit de haalbaarheidsstudie blijkt nu ook dat ketenbrede informatie-uitwisseling op dit moment een stap te ver is. Eerst moet aan een aantal belangrijke randvoorwaarden worden voldaan. Zo is er nu nog geen eenheid van taal in de keten, is er sprake van versnippering van ICT-systemen en zijn professionals terughoudend met betrekking tot het gebruik van ICT.

GGD Nederland en ActiZ hebben een gezamenlijke brief geschreven waarin ze twee dingen aangeven:

1. het proces van digitalisering is op zichzelf al complex. In het hele land wordt hard gewerkt om te komen tot een werkend EKD. Het is niet verstandig dit proces te doorkruisen met uitwerking van ketenbrede informatie-uitwisseling via het EKD.
2. uitwisseling van informatie in de keten is noodzakelijk maar inzage in het EKD door alle betrokken partijen is hiervoor niet de juiste manier. Daarmee steunen de beide koepels dus mijn standpunt dat de toegang van het EKD niet moet worden verbreed. GGD Nederland en ActiZ pleiten voor uitwisseling van informatie tussen meerdere partijen in de keten via zogenaamde deelberichten. Dit is naar mijn mening het concept van een landelijk schakelpunt jeugd waar, door middel van tussen ketenpartijen afgesproken en gestandaardiseerde berichten, informatie kan worden uitgewisseld. Daarbij blijven de dossiers bij de bron, dus bij de professional, en wordt dus alleen die informatie tussen ketenpartijen uitgewisseld die noodzakelijk is voor de hulpverlening aan het kind. Getuige de uitkomsten van de haalbaarheidsstudie is het nu nog te vroeg

omdat er op dit moment niet wordt voldaan aan de randvoorwaarden die ik eerder noemde. Ook GGD Nederland en ActiZ delen deze mening. Tijdens het AO heb ik op grond van het bovenstaande aangegeven dat het te vroeg is om aan een vorm van digitale uitwisseling te denken. Ik heb daarbij aangegeven dat ik iets dergelijks niet voor altijd uitsluit, maar dat we het op dit moment niet moeten doen. Pas als de JGZ succesvol is gedigitaliseerd en het EKD JGZ is geïmplementeerd moeten we opnieuw nagaan of het moment is aangebroken om bijvoorbeeld via een landelijk schakelpunt jeugd gestandaardiseerde berichten, gebaseerd op de eigen dossiers, uit te wisselen.

Mevrouw Bouchibti heeft gevraagd hoe staat het met de animo voor registratie in de VIR en hoe de minister gaat stimuleren dat het maatschappelijk werk van de school, de politie en de huisarts daadwerkelijk registreren in de VIR?

Op dit moment zijn in het kader van de proeftuin zo'n 84 gemeenten aangesloten op de verwijsindex en zijn er sinds de start in oktober 2007 inmiddels meer dan 55 000 meldingen gedaan, die hebben geresulteerd in meer dan 8600 matches.

Dit betekent dat in meer dan 8600 gevallen er twee of meer meldingen zijn gedaan met betrekking tot één jongere en dat in meer dan 8600 gevallen de hulpverleners, die bij de door hun gemelde jongeren betrokken zijn, bij elkaar zijn gebracht. Meldende instanties worden aangewezen per AMvB op basis waarvan zij vervolgens bevoegd zijn om te melden aan de verwijsindex. Daarin worden ook de instanties die u noemt opgenomen. In het wetsvoorstel verwijsindex risico's jeugdigen, dat u onlangs is toegezonden, is een kader voor melden opgenomen dat op dit moment in samenspraak met de betrokken professionals wordt uitgewerkt tot een praktische handreiking met meldcriteria per beroepsgroep. Deze handreiking biedt de professional houvast bij zijn afweging om al dan niet tot een melding aan de verwijsindex over te gaan.

Ik hecht zeer aan de zorgvuldige belangenafweging per individueel geval op basis van de eigen professionaliteit van hulpverleners. Daarom is in het wetsvoorstel een meldrecht voor professionals opgenomen. Dit meldrecht maakt het voor hulpverleners mogelijk een uitzondering te maken op hun geheimhoudingsplicht. Dit recht is niet vrijblijvend, maar verplicht hulpverleners zorgvuldig af te wegen of melden aan de orde is. In het kader van het implementatietraject zal hieraan veel aandacht worden besteed zodat professionals weten wat er mag en kan.

Mevrouw Bouchibti en mevrouw Langkamp hebben gevraagd naar de relatie tussen Registratiesysteem Pro-kid voor twaalfminners, de VIR en de VIA.

Pro-kid is een signaleringsinstrument voor twaalfminners, die verdacht zijn van een strafbaar feit, zodat vroegtijdig kan worden gesignaleerd of het risico bestaat dat zij crimineel- en probleemgedrag ontwikkelen. Het systeem bevindt zich nog in de pilotfase. In het proefjaar bleek dat ongeveer gemiddeld 50% van de kinderen bekend was bij BJZ.

De gegevens van de jongeren die in Pro-kid zijn opgenomen worden niet in de VIR opgenomen. Er is dus geen automatische koppeling tussen beide systemen. Een melding aan de verwijsindex vraagt om een afweging van het risico door de professional op basis van het kader voor melden dat in het wetsvoorstel voor de verwijsindex is opgenomen en waar ik binnenkort met uw Kamer over kom te spreken.

Als het gaat om de relatie tussen de VIA en de VIR verwijs ik graag naar de brief die het kabinet 19 december jl. hierover naar uw Kamer heeft gestuurd.

Mevrouw Bouchibti heeft gevraagd wat de rechten van ouders zijn in relatie tot het EKD en hoe lang gegevens in de registratiesystemen bewaard mogen worden.

Ouders hebben op grond van de Wet bescherming persoonsgegevens het recht op inzage, correctie of verwijdering van gegevens. Hulpverleners dienen een verzoek hiertoe in te willigen voor zover dit niet in strijd is met de wet of goed hulpverlenerschap. Iedereen die 16 jaar of ouder is heeft het recht om de gegevens die over hem zijn opgeslagen in een bestand, zoals het dossier van de JGZ, in te zien. Is degene over wie gegevens geregistreerd staan jonger dan 16 jaar, dan hebben de ouders, c.q. de vertegenwoordigers dit recht, waarbij in de leeftijd van 12–16 jaar ouders en jeugdige beide tegelijkertijd dat recht hebben. De Wgbo geeft naast genoemde rechten nog het recht op aanvulling. Ook bepaalt de Wgbo dat overdracht van het dossier aan anderen dan direct bij de behandeling betrokkenen alleen is toegestaan met toestemming. Voor klachten dient ieder JGZ-organisatie een klachtencommissie te hebben op grond van de Wet klachtrecht cliënten zorgsector.

In de implementatiefase van de invoering van het EKD JGZ zal aandacht besteed worden aan het voorlichten van o.a. ouders. Hierbij zullen ook de rechten van ouders aan de orde komen.

Wat betreft de bewaartermijnen is de vigerende wet- en regelgeving van kracht. Voor het EKD geldt de bewaartermijn voor medische dossiers die via de Wgbo is bepaald op 15 jaar. Over de bewaartermijnen van de Verwijsindex risicjongeren kom ik met uw Kamer te spreken bij de behandeling van het wetsvoorstel voor de verwijsindex.

Ik vertrouw er op uw vragen hiermee voldoende beantwoord te hebben.

De minister voor Jeugd en Gezin,
A. Rouvoet